

บทที่ 5

สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างสื่อแนะนำแหล่งเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านถวาย และ 2) เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้สื่อ โดยผู้วิจัยเริ่มจากศึกษา รวบรวมข้อมูลจากแหล่งพื้นที่โดยการพูดคุย สัมภาษณ์และสอบถามคนในชุมชน เกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชนบ้านถวายจนกระทั่งได้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักซึ่งเป็นที่รู้จักกันในปัจจุบัน เมื่อได้ข้อมูลจึงทำการวิเคราะห์เนื้อหาทำให้ทราบความต้องการในชุมชนถึงการอนุรักษ์ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณชน จึงวิเคราะห์รูปแบบสื่อเพื่อให้ตอบสนองความต้องการ โดยสื่อดังกล่าวควรจะนำเสนอในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย เล่าถึงความเป็นมาของชุมชน รวมทั้งวิถีความเป็นอยู่และวิธีการของการสร้างผลงาน ซึ่งสื่อดังกล่าวถูกนำเสนอในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดียคลิปวิดีโอ มีการแบ่งเป็นเรื่องสั้นๆ อยู่ 3 เรื่อง คือ เรื่องบ้านถวายหัตถศิลป์ที่ยังมีลมหายใจ, เรื่องวิถีสลา และ เรื่องจากรุ่นสู่รุ่น จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนของการออกแบบสตอรี่บอร์ดเป็นการออกแบบรายละเอียดของวิดีโอว่าจะมีการนำเสนออะไรบ้างเนื้อหาเป็นอย่างไร เพื่อเข้าสู่ขั้นตอนของการพัฒนาต่อไป เมื่อพัฒนาจนแล้วเสร็จจึงนำสื่อไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข จนขั้นตอนสุดท้ายจึงเข้าสู่การทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาคม อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 28 คน เพื่อประเมินผลการวิจัย ได้ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อเท่ากับ 4.4 ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

5.2 อภิปรายผล

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ ดังนี้

5.2.1 การสร้างสื่อแนะนำแหล่งเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านถวาย มีขั้นตอนการสร้างสื่อมัลติมีเดีย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นตอนออกแบบ ขั้นตอนการพัฒนา ขั้นตอนการทดลองใช้ และขั้นตอนประเมินผล สอดคล้องกับ จิรายุฑ ประเสริฐศรี และศุภาภรณ์ เหลี่ยมไธสง (2557: 49) ทำให้ได้สื่อที่มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้เข้าชมสื่อมัลติมีเดียผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 35 คน กดปุ่มชอบคิดเป็นร้อยละ 97.10 สื่อแนะนำแหล่งเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านถวายมีการนำเสนอในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดียที่ประกอบไปด้วย รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง วิดีโอ และข้อความ ซึ่งทำให้สื่อมีความน่าสนใจและสามารถเล่าเรื่องราวได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ธาณินทร์ หงษา (2553 : 99 - 105) ได้

พัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง ไตโนเสาร์ที่ภูเก้าภูสวรรค์กาฬสินธุ์ สำหรับผู้เข้าชมสื่อมัลติมีเดียผ่านระบบออนไลน์ พบว่า ภายในสื่อมีผสมผสานองค์ประกอบของ ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวีดิทัศน์ เข้าด้วยกัน ทำให้สามารถนำมาใช้พัฒนาสื่อมัลติมีเดียเผยแพร่ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมความรู้ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยรวม อยู่ในระดับดี

5.2.2 การประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อ จากกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนในพื้นที่ จำนวน 28 คน ได้ผลประเมินความพึงพอใจเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายประเด็น ประเด็นที่ได้ผลประเมินความพึงพอใจมากที่สุดคือ ตัวอักษรมีความเหมาะสม ผู้วิจัยคิดว่าการแสดงข้อความประกอบจะทำให้ผู้ชมสามารถรับรู้เนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากข้อความทำให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหานั้นมากขึ้น เพราะบางส่วนของสื่อมีการสัมภาษณ์สล่า หรือคนในชุมชนโดยใช้ภาษาท้องถิ่น ดังนั้นบางคนอาจจะฟังไม่ออก ซึ่งการมีข้อความบรรยายคำสัมภาษณ์ก็ทำให้ผู้ชมเข้าใจสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการสื่อถึงได้ดีขึ้น รวมทั้งการนำเสนออุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาในบ้านถวายนั้น นอกจากจะมีการนำเสนอรูปภาพแล้ว การมีข้อความประกอบก็ทำให้ผู้ชมรู้จักชื่ออุปกรณ์นั้นด้วย ประเด็นที่ได้ผลประเมินความพึงพอใจรองมา คือ ภาพประกอบมีความน่าสนใจ เนื่องจากการนำเสนอด้วยรูปภาพที่ชัดเจนและตรงกับสิ่งที่ต้องการสื่อถึง จะทำให้ผู้ชมเข้าถึงเนื้อหา หรือเห็นภาพของผลิตภัณฑ์ของภูมิปัญญาได้เป็นอย่างดี ประเด็นที่ได้ผลประเมินเป็นอันดับสอง อีกหนึ่งประเด็นคือ ได้รับประโยชน์จากการรับชมสื่อ ซึ่งการนำเสนอข้อมูลภายในสื่อที่มีการแบ่งออกเป็น 3 คลิปนี้ เป็นการนำเสนอถึงภาพรวมของชุมชนบ้านถวายเป็นมา นักปราชญ์ภายในชุมชนที่คนในชุมชนเรียกกันว่า สล่า ความเชี่ยวชาญของสล่าแต่ละด้าน รวมทั้งมีการนำเสนอถึง การส่งต่อความรู้จากสล่าสู่รุ่นต่อไป ซึ่งน่าจะทำให้ผู้ชมได้เข้าถึงวิถีของความเป็นชุมชนบ้านถวายเป็นมากขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจกับภูมิปัญญาภายในชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 การแสดงข้อความบรรยายคำสัมภาษณ์เป็นภาษาไทย รวมทั้งเสียงที่ใช้บรรยายก็เป็นภาษาไทย ซึ่งในอนาคตควรมีการนำเสนอภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นๆ จะทำให้ภูมิปัญญาเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติมากขึ้น

5.3.2 ภายในสื่อแม้จะมีการนำเสนอถึงวิธีการทำผลิตภัณฑ์ของชุมชนบ้านถวายเป็น แต่ยังไม่ได้ลงรายละเอียดอย่างมาก ดังนั้น หากต้องการให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาสู่รุ่นต่อไปอย่างจริงจัง อาจทำเป็นลักษณะสื่อการเรียนการสอนวิธีการแกะสลักไม้จะทำให้ได้เนื้อหาบทเรียนที่ละเอียดมากขึ้น

5.4 ผลสำเร็จของงานวิจัย

5.4.1 ได้สื่อในการนำเสนอแหล่งเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรมในพื้นที่ชุมชนบ้านถวายเป็น ซึ่งได้มอบสื่อให้เจ้าอาวาสวัดถวายเป็น เพื่อใช้สำหรับแนะนำและเผยแพร่สู่กลุ่มที่สนใจมาเรียนรู้ในชุมชนบ้านถวายเป็น

5.4.2 ทำการเผยแพร่สื่อผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาของชุมชนบ้านถวายเป็นสู่กลุ่มคนที่สนใจ